אלא לחדא אמר לה על מנת שאכנם לבית הכנםת. "דאע"ג

דידה שהנשים עללניות הן אבל כהנים זריזין הן וכ"ש כהן גדול דזריז

טפי ולא ישכח ועוד גבי דידה חיישינן טפי לפי שאינה תדירה בכאן

דכבר הקשה לו דילמא לא עיילא לבי כנישתא ה"מ גבי

מסורת הש"ם :ועי' פרש"י דיבמות יג

נתקרבה עדיין לביאה], **3**) הוריות יב: זבחים לט.

[מו"ק יד: ב"ק קי.], ג) [פלוגתא דר"י לא נוכר

במשנה], ד) [ע"ר שייך לע"ח], ה) [שבת כה.], ו) ל"ל גורו,

ו) שייך לדף יד.,

גליון הש"ם

תום' ד"ה אלא לחדא. דאע"ג דכבר הקשה לו.

לא זכיתי להבין הא אין אפשרות לה לילך לבהכ"נ דאזי

דבטל גיטא והוי כלא גירשה

כלל דהדרה החשש שמה תמות ועשה העבודות עד

אם מתה הבירתה. קיימא הך דאין גיטה גט דו: שלא תכנסי כו'. ביום הכפורים: אלא מעתה. כיון דאמרן לעיל [ע"א] ביתו אין כאן שתים במשמע: שתי יבמות הכחות מחדם חחד. שהיה לו שתי נשים לח תתייבם אפילו אחת מהן דהא בית אחד כתיב: ארוסה לא ססייבם.

דהא בית כתיב ואת אמרת לעיל כל כמה דלא כנים לה לאו ביתו היא: מקריב אונן. דרחמנא שרייה דכתיב (ויקרא כא) לאביו ולאמו לא יטמא ומן המקדש לא יצא ולא יחלל וגו׳. ודרשינן לה בשחיטת קדשים (זבחים טו.) במת אביו ואמו (א) ואינו לריך לנאת מקדושתו כלל להיות עומד ומקריב כי לא חילל עבודתו בכך ומינה ילפינן [שם] הא כהן הדיוט שלא ילא חילל: ואינו אוכל. שלא הותרה כאן אלא עבודה וקדשים אסורין לאונן 🔊 קל וחומר ממעשר הקל שאמרה תורה (דברים כו) לא אכלתי באוני ממנו: להביאו מתוך ביתו. מלוה הוא שיביאוהו למקדש לעבוד כל היום כדי לפכח לערו וה"ק ר' יהודה כל היום יהא עסוק בהקרבה: השתא לרבי יהודה אפוקי מפקינן ליה. להדיוט אונן אפילו התחיל בעבודה אלמא ר' יהודה בהקרבת אנינות לחומרא ורבנן לקולא וגבי כהן גדול החליפו שיטתן: היה עומד ומקריב. בכהן הדיוט קאי:

למפרע דגיטא דהא לאו גיטא הוא ועביד ליה עבודה בשני בתים אלא דאמר לה הרי זה גימיך על מנת שתמות חברתיך ודילמא מייתא חברתה והוה ליה גימא דהא גימא וקם ליה בלא בית אלא דמגרש להו לתרוייהו לחדא אמר לה הרי זה גימיך על מנת שלא תמות חברתיך ולחדא אמר לה הרי זה גימיך על מנת שלא תכנסי לבית הכנסת ודילמא לא מייתא חברתה ולא עיילא היא לבית הכנסת והוה ליה גימא דתרוייהו גימא וקם ליה בלא בית אלא לחדא אמר לה הרי . זה גיטיך על מנת שלא תמות חברתיך ולחדא אמר לה ה"ז גימיך על מנת שאכנם אני לבית הכנסת דאי מייתא הא קיימא הא ואי מייתא הא קיימא הא מאי איכא למימר דילמא מייתא חברתה בפלגא דעבודה ועבד ליה עבודה למפרע בשני בתים אי חזי לה דקא בעיא למימת קדים איהו ועייל לבית הכנסת ומשוי לגימא דהא גיטא למפָרע מתקיף לה רב אסי ואיתימא רב

אחד לא יתייבמו ייבמתו יבמתו אריבה מתקיף לה רבינא ואיתימא רב שרביה אלא מעתה ארוםה לא תתייבם 26החוצה בלרבות את הארוםה ם תנו רבנן יכהן גדול מקריב אונן יואינו אוכל יורבי יהודה אומר כל היום מאי כל היום אמר רבא לא נצרכה אלא להביאו מתוך ביתו אמר ליה אביי השתא לרבי יהודה אפוקי מפקינן ליה דתניא היה עומד ומקריב על גבי המזבח ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויוצא דברי ר' יהודה ר' יוסי אומר היגמור ואת אמרת מייתינן ליה מתוך ביתו אלא אמר רבא מאי כל היום

עוירא אלא מעתה שתי יבמות הבאות מבית

בו'. פי׳ ולשניה אמר על מנת שלא תמות חברתיך דתו ליכא למיחש למידי דאי מתה השניה בפלגא דעבודה עייל לבית הכנסת והוה ליה גיטא למפרע וליכא שני בתים ואי לא מייתא לא הא ולא הא הויא ליה דקמייתא גט ולא ליעול לבית הכנסת ואי מייתא קמייתא בפלגא דעבודה כיון דשניה לא מייתא דלמיתה דתרתי לא חייש הויא לה מגורשת למפרט ולא ליטול לדיח הכנסת אבל אי לא מגרש אלא לאה ואמר לה על מנת שאכנס לבית הכנסת ולא אמר לרחל מידי דילמא מייתא רחל בפלגא דעבודה והיכי ליעביד אי עייל לבית הכנסת קם ליה מכאן ולהבא בלא בית ואי לא עייל לבית הכנסת הרי עבד מקלת עבודה בשני בתים הלכך לא אפשר בע"א וגם הלשון משמע כן מדקאמר לחדא אמר לה מכלל דאף לשניה אמר והתנה עמה בירושלמי משמע אשה אחרת מתקינין לו מומנין אותה שאם תמות אשתו ביום הכפורים שיקדש זאת ביוה"כ ופליג אגמרא דידן דפריך התם ויקדש מאתמול דמשמע ליה מתקינין בהומנה בעלמה ומשני וכפר בעדו ובעד ביתו (ויקרא טו) ולא בעד שני בתים ופריך ולא נמצא כקונה קנין בשבת ומשני משום שבות התירו במקדש א"ר חנינא

הדא אמרת הלין דכנסין ארמלן לריך

לראום אם לא סמום חדירמה שחיכנם

היא לבית הכנסת דאטו בכפה תלו לה:

לחדא אמר לה על מנת שאכנם

עין משפמ גר מצוה

נב א מיי׳ פ״א מהלכות יבום הלכה ע: בג ב שם הלכה א: גג ב מי הלכה א: מקדש הלכה ו: מקדש הלכה ו נה ד שם הלכה ח [ופ"י מהל"

:מעה"ק ה"כן נו ה מיי׳ פ״ב מהל׳ ביאמ״ק הלכה ו:

תורה אור השלם

ו. וְאָם לֹא יַחְפּץ הָאִישׁ לְקַחַת אֶת יְבִמְתוֹ וְעֶלְתָה יְבִמְתוֹ הַשַּעְרָה אֶל הַזְּקַנִים וְאָמֶרָה מֵאַן יְבָמִי לְהָקִים לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יִבְּמִי: דברים כה ז אָבָּה יַבְּּבְּתִּי: 2. כִּי יַשְׁבוּ אַחִים יַּחְדָּו וּמֵת אַחַד מֵהֶם וּבֵן אֵין לוֹ לֹא תָהֶיָה אֲשֶׁת הַמֵּת הַחוּצְה לְאִישׁ זָר יְבָמָה יָבֹא עָלֶיהָ וּלְקָתָה לוֹ לְאִשָּׁה וְיִבְּמָה: דברים כה ה

מוסף רש"י

לרבות החוצה לרבות את הארוסה. שאס נתארמלה יחולה וחולה כנטומה, ומונה תשתע חילונה, שלא נמקרבה עדיין לביאה (יבמות יג:). כהן גדולה מקריב אוגן. מדאמר לו אהרן למשה (ויקרא י) ואכלמי חטאת היום ולא אמר למשה והקרבתי, מכלל דהקרבה באניטת ולמדנו דכ"ג מקריב אונן (מו"ק יד:) או: דכתיב לאביו ולאמו לא יטמא ומן נחביו ונחמו כח יטומח ומן המקדש לא יצא, אם מת אביו ואמו דהוי אונן אפילו הכי מקדושתו לא יצא, ולא יחלג, כלומר דעבודתו שיעבוד באנינות לא תחחלג, הא אחר הדיוט שלא יצא חילל (ב"ק קי.) או: ומן המקדש לא יצא, אינו לריך לנאת מן המקדש אינו לריך לנאת מן המקדש ביום מיתת אביו ואמו, ולא יחלל, שעבודתו אינה מחוללת

(זבחים צט.).

רבינו חננאל

ומגריש להו לתרווייהו על תנאי, ללאה אומר לה הרי זה גיטיך על מנת שלא תמות יחל חברתיך ואם מתה רחל לא ליהוי גיטיך ואת אשתי. ולרחל אומר לה הרי זה גיטיך על מנת שאכנס בכנסת, אם אכנס לכנסת הרי את גרושה ממני ואם לא אכנס לא יהא הגט ונשארה לאה אשתו. ואם מתה לאה נשארה רחל באישות אצלו שהרי לא נכנס בכנסת. מאי איכא למימר דילמא מתה רחל בפלגא העבודה רחל אשתו, וכיון שמחה ערשיו רטל הגט העבודה בשני בתים. [כשבא] להחחיל רערודה רואה אח לכנסת ונתקיים הגט ונמצאת לאה לבדה אשתו. ירושלמי הכפורים, משום שבות התירו במקדש. מתקיף לה רבינא במקו ש. בחוקן- יוו ובנא אם משום דכתיב ביתו [אינו] רשאי להיות לו שני נשים,

לכונסן מבעוד יום שלא יהא כקונה קנין בשבת נ"ל לפרש בחולה שיש לה חופה מבעוד יום משעה שנכנסה לחופה קנאה לכל דבר להכי מותר לבא עליה בשבת אבל אלמנה שאין לה חופה ואינה נקנית לבעלה ליורשה וליטמא לה ולהפר נדריה אלא ע"י ביאה לריך לבא עליה מבעוד יום שלא יהא כקונה קנין בשבת ואפילו את"ל שיש לאלמנה חופה קודם ביאה נ"ל דיחוד שמתייחדת עמו היינו חופתה וזה יש לעשות קודם השבת אבל בתולה משילתה בהינומא הויא חופה שלה חה היו רגילין לעשות ביום אבל לא היו מייחדין אלא בלילה סמוך לביאה והשתא קאמר בירושלמי הלין דכנסין ארמלן לריך לייחדן מבעוד יום דיחוד שלה היינו חופה וכן נראה לי יותר לומר דאלמנה נמי אית לה חופה קודם ביאה ויש ליזהר במאי דפריש׳ שהכונס ילות מפור יום דימוד ענה היים מופה דכן ממה כי יומר פומר דמנמנה של מיני מות מה מופה קודם כיחה בממר דפר ע שהפותם אלמנה צריך לייחדן מערב שבת אחר ברכת הנשואין: [לחדא אמר דה הרי זה גישיך עד מנת שלא תכנסי דביהב"ג. דהשתא אי מייתא בפלגא דעבודה כיון דלא עיילא לביהכ"נ הוה מגורשת למפרע וליכא שני במים: [דילכוא דא שייתא חברתה ודא עיידא דבית הבנסת. נ"ל דל"ג דלא עיילא היא דהא מדלא קאמר על מנת שלא חיכנס חברמיך לבית הכנסת אלמא דמיירי דאמר ללאה ע"מ שלא חמות רחל ולרחל אמר על מנת שלא תיכנס היא עצמה לבית הכנסת וא"כ הכי פריך ודילמא לא מתה רחל ולא עיילא רחל לבית הכנסת ואי הוה גרס היא משמע ודילמא לא מתה רחל שהיא חבירתה של לאה ולא עיילא היא לאה הא דנקט גבי דידה על מנת שלא תכנסי לבית הכנסת ובסמוך גבי דידיה על מנת שאכנס י"ל דלא הוה מצי למיתר גבי דידה על מנת שתכנס בשעה שהיא בריאה דאינה רשאה ליכנס לבית הכנסת דילמא מייתא חברתה וקם ליה בלא בית וכשתהיה חולה ונטויה למות אינה יכולה ליכנס אע״פ שהיה יכול להתנות תנאי אחר שיוליכוה לבית הכנסת מ״מ השתא מיהת לפי תנאו לא הוה מלי למימר איפכא וגבי דידיה ניחא דמני למימר על מנח שאכנס ניחא ליה טפי למימר מלומר שלא אכנס משום דפריך וקם ליה בלא בית ואהא ניחא ליה טפי לשנויי על מנת שאכנס דליכא למיחש כולי האי דילמא עביד מעשה ועייל וקם ליה בלא בית וקל להבין: היה עומר ומקריב ושמע שמת דו מת ובו'. רש"י פירש בכהן הדיוט איירי ודחק עלמו לפרש לפי זה ול"נ דבכהן גדול איירי אף על גב דכ"ג מקריב אוכן ה"מ מדאורייתא אבל מדרבכן ס"ל לרבי יהודה מניח עבודה ויוצא ואל מחמה דהא מסקינן גזירה שמא יאכל אלמא אע"ג דכ"ג מקריב מדאורייתא כל היום יי (מודו) ביה רבנן א"ר ברייתא נמי איכא למימר מעיקרא דבכ"ג איירי ומדרבנן ועוד לכאורה משמע היה עומד ומקריב אע"ג דאכמי לא התחיל בעבודה אלא עבודה בידו והיכי קאמר ר' יוסי יגמור והלא כהן הדיוט אונן מחלל עבודה וכן משמע בתוספתא דובחים (פר״א) דתנא אבל כהן הדיוט שהיה מקריב ומת לו מת מניח עבודה ויולא וליכא מאן דפליג והא דפליגי בשתעתא רבי יהודה ורבי יוסי איכא לתיתר בכ"ג פליגי: משאיבן עובד עבודה בל היום. וה"פ כל היום שיין אכילה להקרבה כמו שאינו אוכל כך אינו מקריב הא בלילה מקריב ואינו אוכל ולא גזרינן דילמא אתא למיכל דאנינות לילה דאבילות דרבנן והיא גופה גזירה ואנן ניקום וניגזור גזירה לגזירה ולא הוה מצי לשנויי דכל היום אאינו אוכל קאי הא בלילה אוכל דהא ס"ל לר׳ יהודה בפ' טבול יום (זכחים דף נעי) דאנינות לילה דיום מיתה דאורייתא ודיום קבורה דרבנן והא דמסיק כל היום אבל לילה לא היינו דיום קבורה דאי דיום מיתה הא שמעינן ליה לרבי יהודה בפ' טבול יום דאנינות לילה דיום מיתה דאורייתא וא"כ ניגזור דילמא אתי למיכל מיניה:

> יבמה דכתיב בה אשר לא יבנה את בית אחיו אם יש לו שתי נשים לא תתייבם אפילו אחת מהז. ודחי יבמתו יבמתו ריבה. יבמה זכוניב בזה אפו לא יהשו ביו אחרי אם יש לי שהי ביים לא מייבה שנייל אותרים של ידים מקו זה יבמות יבמות ויבת, כלומר היה לו לכתוב "ל) עלהה יבמה וללתה יבמה השערה, יבמתו דכתב למה לי, אלא אפי ייש שם שתים ועלתה אחת מהן היא יבמתו והדין יבמה. ואקשינן תוב כיון דאמר כניס לה והדר מגריש לה על תנאי, כלומר אינה נקראת בית עד דכניס לה. ארוסה לא תתיבם דהא אינה בית. ודחי לא תהיה אשת המת החוצה כתיב. החוצה לרבות הארוסה. ת"ר כהז גדול מקריב ית, אורסו לא הניבים רוא אינה. דודר את הנילו אשונ ומנות והוונה מביב, ווחובו ליבוד ואורסולו. ביון מוקריב. אונן ואניו אוכל רי יתודה אומר כל היום. ובא רבה לומר כל היום כולו אפילו אם הוא בביתו מביאן אותו ומקריב כל היום. איני והתניא היה עומד ומקריב על גבי המזבח ושמע שמת לו מת מניח עבודתו ויוצא דברי ר' יהודה, ר' יוסי אומר יגמור. השתא לר׳ יהודה אפוקי מפקינן ליה ואת אמרת מייתינן ליה מתוך ביתו כדי להקריב. אלא מאי כל היום,

שנות מיחחה בב' בחים ואם שעת נהינתה בבי בנהם. זהם נאמר דס"ל לחוס' דלישנא דאמרינן ולא עיילא משמע דקתרים ומו ב ... דקחי על דלמא ומדלא פרכינן המיטל במא לה למיטל שוטו דהא א"א לה למי לבהכ"ג ע"כ דהתנאי היה דלא תכנס לבהכ"נ היום ומחר ואי לא מייתא גיטא דחברת' גיטא והיא הולכת אחר עבודת היום לבהכ"ג ובטל גיטה. אבל יקשה תירוצם לפי שאינה חדיר וכו' מה לה בידיעה מחברתה כל שהיא לא מתה ממילא חברתה מגורשת ולריכה היא לילך לבהכ"נ ומה לנו אם חברתה בחיים אם לריכה היא לילך לבהכ"ג לבטל גיטה וה' יאיר עיני:

הגהות הב"ח

(h) רש"י ד״ה מקריב אוגן כו׳ במת אביו ואמו שאינו טר בנות טביר וטונו שא נריך לנאת מקדושתו ריכול להיות עומד:

תום' ישנים

ראמר לה ע"מ שתמות חברתיך. והוה מלי לאקשויי ידילתה לה מחה חבירתה והויה קושיות הרבה בשמועה ואינו חושש עד לבסוף שמעמידו על האמת כדפרים הקונטרס גופיה [ד"ה ע"מ שתמותי]. רילמא לא מתה חבירתה ולא עיילא איהי לבהכ"ג. ולא מ"מ לס לל מסה חבירתה יוליכוה בעל כרחה לבהכ"נ ותחגרש. י"ל דס"ל לתלמודא כיון שבדעת אחרים תלוי שתה לה תלך. איכא למימר שמא . הדבר תלוי חבירתה בפלגא בוודה אי חזי בו'. ודוקם לתרווייהו, אצל אם לא אמר אלא לחדא הרי זה גיטיך על מנת שאכנס אני לבהכ"ינ איכא למיחש שמא תמות חבירתה בפלגא דעבודה ואי לא אזיל לבהכ"ג טבד פלגה דטבודה בשני (כהנים) [בתים] ואי עייל נמלא [שאר] יום בלא בית. ומיהו הכי נמי הוה מצי לשנויי שלח חכנס לבהכ"נ אמר לה ע"מ שלא תמות חבירתה, ואי מתה חבירתה בפלגה דעבודה לה הוי גיטה ואותה שמתה מגורשת כיון

לבהכ"ו לבטל גט אחרת והוה ליה בים אחד. בי חזי דבשי לבימת הדים ושייל ובו', וא"מ לאחר מיתה נמי אם ילר לבהכ"ו מגורשת י לנפפר של המלו היא לה פני עותה. ב והי הם לי בין בין בין לה בין בין לה מל המלו מינה להיא לה את המלו בין לביצר לנפפר הלאחרינן בפרק מי שאחון גיטין עור בן הרי זה גיטיך (מעכשיו) אם לא באחי מיקו ועד אמים טאר חדש ומת בחוץ שנים עשר חדש הרי זה גט, לא דמיא דהחם קיימתיה לתנאה שחיימה עד שעברו שנים עשר חדש, אבל הכא מתה קודם שנחקיים המנאי. הבאות מבית אחד לא יתייבשו. וא"מ מיקשי ליה הא על האי דאמרין ביבמות (מד, א) בית אחד לא יהוה בונה ואינו בונה שני במים ואם כן נימא דלא מתייבם אחת מהן. י"ל דהכא הכי פריך כיון דאמרת ביתו חדא משמע אם כן לא יוכל לייבם אשת אחיו אם (אין) [יש] לו שתי נשים, ובשלמא אי הוה אמרינן הכא דאינו מכפר אלא על אחת מהן ה"ינ הוה לן למימר אם יש לו ב' יבמות לא תחייבם אלא האחת, אבל כיון דאתריען בימו חדא משמע, א"כ גבי יבמה נמי נימא הכי דחדא משמע לאפוקי היכא שיש לאחיו שהי נשים. שניח עבודתו ויוצא. בכהן גדול מיירי כדפירש ריב"א, ולא יגמור דקאמר רבי (יוסי) [יהודה] היינו מדרבע, אבל לפירוש הקונטרס דמוקי לה בכהן הדיוט ופריך מהחליפו שיטחן, קשה דמאי פירכא הוא, ועוד לא ידעיען טעמא דרבי יוסי.

לו לכתוב ועלתה השערה ועלתה יבמתו השערה דכתב למה לי וכו׳.